

بررسی وضعیت بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و تاثیر آن بر عملکرد

اعضای هیات علمی

مریم تقواوی یزدی^۱، علی گل افشاری^۲، طاهره آقامیرزاپی محلی^۳، جمیله آقاتبار رودباری^۴، رضا یوسفی سعید آبادی^{۵*}

تاریخ پذیرش: ۹۸/۰۵/۰۵

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۰۹/۱۲

مقدمه: با شکل‌گیری پدیده جهانی شدن و انقلاب اطلاعات، استفاده اثربخش از فناوری اطلاعات و ارتباطات از مهم‌ترین اولویت‌ها در آموزش عالی است. این پژوهش به منظور بررسی وضعیت بکارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و تاثیر آن بر عملکرد اعضای هیات علمی انجام شد.

روش‌ها: این پژوهش به روش توصیفی از نوع پیمایشی در سال تحصیلی ۹۶-۹۵ بر روی ۵۲ نفر از اعضای هیات علمی علوم پایه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران به روش سرشماری، جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه استاندارد فناوری اطلاعات و پرسشنامه‌های محقق ساخته جهت عملکرد آموزشی و پژوهشی انجام شد. روابط پرسشنامه‌ها با استفاده از روابط محتوایی و پایایی آن‌ها از طریق آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۲ و ۰/۸۰ محسوبه، برای تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل رگرسیون، T-test، One-Way-ANOVA و نرم‌افزار آماری SPSS استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان داد که میانگین استفاده از فناوری اطلاعات نسبتاً مطلوب (0.28 ± 0.19)، عملکرد آموزشی مطلوب (0.48 ± 0.04) و عملکرد پژوهشی (0.42 ± 0.05) نسبتاً مطلوب است. از مولفه‌های فناوری اطلاعات، تنها مولفه میزان استفاده از اینترنت قادر به پیش‌بینی $1/6$ درصد از عملکرد آموزشی اعضای هیات علمی بود و همچنین هیچ‌کدام از مولفه‌ها، پیش‌بینی‌کننده کارکرد پژوهشی اعضای هیات علمی نبود. نتایج نشان داد که بین فناوری اطلاعات اعضای هیات علمی با مرتبه علمی، سن، سابقه تدریس تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: وجود بستر مناسب نرم‌افزاری و سخت افزاری فناوری اطلاعات از جمله بسته تحولی توسعه آموزش مجازی در دانشگاه‌های علوم پزشکی جهت کاربرد اثر بخش فناوری اطلاعات، ایجاد می‌نماید در زمینه استفاده از آی‌اسی‌تی (ICT) در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی توسط اعضای هیات علمی در این دانشگاه اقدامات اساسی صورت گیرد.

کلید واژه‌ها: فناوری اطلاعات، عملکرد آموزشی، پژوهشی، اعضای هیات علمی

مقدمه

نظام‌های آموزش عالی در مناطق جهان اعمال شده تا به سمت بهره‌گیری از فاوا حرکت کند^(۱). فناوری اطلاعات و ارتباطات مزایای بالقوه متعددی دارد و با افزایش فرآیند مبادله‌ی اطلاعات و کاهش هزینه‌ها به عنوان وسیله‌ای در جهت افزایش بهره‌وری، کارایی، رقابت‌انگیزی و رشد در همه‌ی حیطه‌های فعالیت بشری مطرح است^(۲). همچنین، استفاده فناوری اطلاعات و ارتباطات بهره‌وری آموزشی را افزایش داده و موجب ارتقاء سواد فناوری فرآگیران می‌شود^(۳). به اعتقاد یوسف، فناوری‌ها، بر کیفیت و کمیت آموزش تأثیرگذار بوده و توانسته‌اند بسیاری از ناکارآمدی‌های نظام آموزشی را بهبود فرآیند تدریس و یادگیری رفع کنند. برخی نیز بر این باورند این فناوری‌ها، بیش از هر چیزی، نظام آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها را تحت تأثیر قرار داده و راهبردها و روش‌های آن را دگرگون ساخته است^(۴). فناوری بر رسالت دانشگاه‌ها در بعد آموزشی و پژوهشی و خدمات اجتماعی نیز تأثیر بسزایی

گسترش استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی (فاوا)، جهان در حال تغییر و تحول بزرگی است که از آن به عنوان عصر اطلاعات یاد می‌شود^(۵). امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات، آن‌چنان نیروی را در عرصه‌های گوناگون حیات بشری دارد که بر تردید می‌توان آن را نماد یک تمدن جدید، یا ظهور یک موج تمدنی جدید دانست^(۶). همگام با جهانی شدن و ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا)، فشار فرازینده‌ای بر

نویسنده مسئول: رضا یوسفی سعید آبادی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
ruosefi@yahoo.com

مریم تقواوی یزدی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

علی گل افشاری، دانشجوی دکتری مدیریت آموزش عالی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
طاهره آقامیرزاپی محلی، دانشجوی دکتری مدیریت آموزش عالی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
جمیله آقاتبار رودباری، دانشجوی دکتری، مدیریت آموزش عالی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

Azizi، Glu_sac و Adedokun-Shittu نشان دادند که رابطه معنی‌داری بین میزان استفاده از فناوری اطلاعات و کارکرد آموزشی اعضای هیئت علمی وجود دارد (۱۱-۱۳). Suleimani پژوهشی نشان داد که بین میزان استفاده اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد از فناوری اطلاعات و ارتباطات با کارکرد آموزشی و پژوهشی شان رابطه مثبت (مستقیم) وجود دارد، هر چه میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات بیشتر باشد، فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اعضاء نیز بیشتر و بهروزتر خواهد شد (۷). Mahdiouon در پژوهشی نشان داد که میزان استفاده از فاوا پایین‌تر از حد متوسط است همچنین از میان مولفه‌های میزان استفاده از فاوا تنها مولفه استفاده از اینترنت پیش‌بینی‌کننده عملکرد آموزشی و مولفه استفاده از نرم‌افزارهای کامپیوتری پیش‌بینی‌کننده عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی است. به علاوه میزان استفاده استادان از فاوا براساس رشته تحصیلی، مرتبه علمی، سن و سابقه تدریس استادان تفاوت معنی‌داری دارد (۱۴). Vakili Mofrad در پژوهش خود نشان داد که استفاده از اینترنت در افزایش کیفیت آموزشی و پژوهشی به میزان زیادی موثر بوده است (۱۵). بررسی‌های Cohen نشان داد که بین استفاده از اینترنت با تولیدات پژوهشی اعضای هیأت علمی، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد (۱۶). Dr Kirkup و همکاران انجام شد اکثر اساتید پژوهشی که توسط کارکرد آموزشی و پژوهشی استادان شامل برآوردن انتظارات و کسب وضعیت مطلوب در مولفه‌های تسلط بر موضوع، تعیین اهداف عینی، طراحی و سازمان‌دهی دوره، تعامل علمی و انسانی، علاقه و اشتیاق به تدریس، آموزش یادگیرنده و ارزشیابی است (۸). همچنین کارکرد پژوهشی را می‌توان در قالب عبارتی از کیفیت، قابلیت اطمینان، برنامه‌ریزی، و یا متمرکز بودن کار، بهره‌وری و یا کاربست تدریس و خدمات برای افزایش کیفیت پژوهش و کارهای خلاقانه اصلی، تعریف کرد (۹). تاکنون پژوهش‌های متعددی به ارائه نتایج کاربرد استفاده بهینه اعضای هیئت علمی و نگرش استادان نسبت به فاوا دانشگاه‌های داخل و خارج در حوزه آموزش و پژوهش پرداخته‌اند. لذا برای نمونه به چند مورد از این مطالعات اشاره می‌شود: Nami و همکاران در پژوهش خود نشان دادند که اعضای هیأت علمی به میزان متوسط از فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند و کارکرد آموزشی آنان درسطح مطلوب قرار دارد و همچنین بین میزان استفاده از فناوری اطلاعات با کارکرد آموزشی اعضای هیأت علمی رابطه معنی‌داری وجود دارد (۱۰).

گذاشته است و بهدلیل ارتباط تنگاتنگ آن با آموزش و جامعه پژوهشگر و تولید دانش اهمیت خاصی می‌یابد. دانشگاه‌ها دو نقش عمده بر عهده دارند: نقش آموزشی و نقش پژوهشی. با توجه به این امر، در دانشگاه‌های ایران نیز مانند بیشتر کشورهای جهان توصیه می‌شود در ارزیابی کارکرد اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها همزمان دو کارکرد آموزشی و پژوهشی مورد توجه قرار گیرد با توجه به پیوند بین کیفیت آموزش و کم و کیف پژوهش، کارکرد آموزشی و پژوهشی اعضای هیئت علمی جزء وظایف اصلی هر دانشگاه به حساب می‌آید (۷). همچنین با توجه به فرصت‌های ایجاد شده توسط فاوا، در حال حاضر امکان استفاده از این فناوری‌ها برای اعضای هیأت علمی فراهم است و در اتاق بیشتر استادان، رایانه و شبکه اینترنت وجود دارد. علاوه بر این، بیشتر کلاس‌ها مجهر به امکانات (رایانه و شبکه اینترنت و پرۆژکتور و قلم نوری) است. انتظار می‌رود که استادان، برانگیخته شده و نهایت کوشش خود را در استفاده از این امکانات به عمل آورند. اما شواهد بیانگر آن است، هنوز پس از گذشت بیش از دو دهه از ورود اینترنت و با وجود سرمایه گذاری‌های انجام شده در این زمینه، قابلیت‌های آموزشی و پژوهشی این ابزارها ناشناخته مانده و وضعیت استفاده از فاوا و ارتباط آن با کارکرد آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی مشخص نیست. کارکرد آموزشی استادان شامل برآوردن انتظارات و کسب وضعیت مطلوب در مولفه‌های تسلط بر موضوع، تعیین اهداف عینی، طراحی و سازمان‌دهی دوره، تعامل علمی و انسانی، علاقه و اشتیاق به تدریس، آموزش یادگیرنده و ارزشیابی است (۸). همچنین کارکرد پژوهشی را می‌توان در قالب عبارتی از کیفیت، قابلیت اطمینان، برنامه‌ریزی، و یا متمرکز بودن کار، بهره‌وری و یا کاربست تدریس و خدمات برای افزایش کیفیت پژوهش و کارهای خلاقانه اصلی، تعریف کرد (۹). تاکنون پژوهش‌های متعددی به ارائه نتایج کاربرد استفاده بهینه اعضای هیئت علمی و نگرش استادان نسبت به فاوا دانشگاه‌های داخل و خارج در حوزه آموزش و پژوهش پرداخته‌اند. لذا برای نمونه به چند مورد از این مطالعات اشاره می‌شود: Nami و همکاران در پژوهش خود نشان دادند که اعضای هیأت علمی به میزان متوسط از فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند و کارکرد آموزشی آنان درسطح مطلوب قرار دارد و همچنین بین میزان استفاده از فناوری اطلاعات با کارکرد آموزشی اعضای هیأت علمی رابطه معنی‌داری وجود دارد (۱۰).

تدریس، مدیریت کلاس، راهنمایی و مشاوره دانشجویان، ارزیابی کارکرد یادگیری دانشجویان، مهارت ارتباطی استاد با دانشجو، مسائل اخلاقی آموزش در تدریس است. ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه 0.89 محاسبه و روایی آن توسط 5 نفر از متخصصان شامل اعضای هیئت علمی با سابقه آموزشی بالا، مورد تایید و جهت تکمیل در اختیار دانشجویان قرار گرفت. به ازای هر عضو هیئت علمی، 30 نفر از دانشجویان شرکت کننده در کلاس مربوطه به طور تصفی ساده انتخاب و پرسشنامه عملکرد آموزشی را تکمیل نمودند. پرسشنامه عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی محقق ساخته براساس شاخص‌های برگرفته از آیین نامه ارتقای اعضای هیئت علمی با 13 سوال شامل مؤلفه‌های تالیف مقاله، کتاب، بازنگری و ویرایش، طرح تحقیقاتی، نوآوری آموزشی، دریافت تقدیر نامه، ثبت اختراع که براساس تعداد آیتم‌های ذکر شده از طیف 1 تا 5 ساخته شده است. ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه 0.82 محاسبه و روایی آن توسط 5 نفر از متخصصان شامل اعضای هیئت علمی با سابقه پژوهشی بالا، مورد تایید قرار گرفت. با مراجعه مستقیم به اعضای هیئت علمی، پرسشنامه استفاده از فناوری اطلاعات، عملکرد پژوهشی تکمیل شد با توجه به این که پرسشنامه میزان استفاده اعضای هیئت علمی از فناوری اطلاعات و ارتباطات و عملکرد آموزشی آنان استاندارد است نیاز به پایایی و روایی ندارد. پس از جمع‌آوری داده‌ها، در ابتدا جهت تعیین نرمال بودن داده‌های بدست آمده از آزمون شاپیرو-ولک استفاده و نتایج آزمون، نرمال بودن آن‌ها را تأیید کرد. برای تجزیه و تحلیل داده از آزمون‌های آماری One-Way, T-test, Enter, SPSS.Ver.24 انجام و تحلیل رگرسیون به روش .
.

(۲۲)

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش نشان داد که بیشترین فراوانی جنسیت مربوط به جنس مرد $86/5$ درصد)، بیشترین فراوانی سن مربوط به سن 31 تا 40 سال ($38/46$ درصد) و کمتر فراوانی مربوط به سن 30 سال و کمتر ($9/6$ درصد)، بیشترین فراوانی سابقه کار مربوط به $10-6$ سال ($28/28$ درصد) و کمترین سابقه کار مربوط به 21 سال و بیشتر ($17/8$ درصد)، بیشترین

علمی اثر بخش نیست و برای اثر بخش شدن باید دوره بینند (۲۰). به طور کلی، بررسی پیشینه پژوهش بیانگر آن است که در پژوهش‌های متعددی میزان استفاده و نگرش اساتید نسبت به فن آوری‌های اطلاعات و ارتباطات مورد بحث و بررسی قرار گرفته است که نتایج متفاوتی را اعلام داشته‌اند. بنابراین با توجه به مطالب مطرحه، هدف مطالعه حاضر بررسی عملکردهای آموزشی و پژوهشی، ویژگی‌های فردی و علمی در میزان استفاده از فاوا اعضای هیئت علمی گروه علوم پایه دانشکده پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران می‌باشد. انجام این پژوهش می‌تواند گامی مثبتی در شناخت وضعیت موجود، برای برنامه‌ریزی در زمینه استفاده بهینه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها از فاوا در امور آموزشی و پژوهشی باشد.

روش‌ها

روش پژوهش از نوع توصیفی- پیمایشی است. جامعه آماری شامل کلیه اعضای هیئت علمی علوم پایه (فیزیولوژی، آناتومی، انگل شناسی، قارچ شناسی، ایمینولوژی) دانشگاه علوم پزشکی مازندران به تعداد 60 نفر بوده است که 52 نفر به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند و مابقی تمایل به پاسخگویی نداشتند. این پژوهش در نیمسال دوم سال تحصیلی $96-95$ انجام شد. پرسشنامه این پژوهش با همانگی مسئولین دانشگاه علوم پزشکی مازندران توزیع و اجرا گردید. این پرسشنامه‌ها بدون نام و در تکمیل آن هیچ اجباری در میان نبود. علت انتخاب دانشکده پژوهشی دارا بودن بیشترین عضویت علمی و دلیل انتخاب اعضای هیأت علمی علوم پایه نیز دارا بودن فرستاد و زمینه کاری بیشتر برای استفاده از فناوری اطلاعات با توجه به زیر ساخت‌ها و بستر مناسب بوجود آمده در سال‌های اخیر به علت آغاز به کار بسته توسعه آموزش مجازی در دانشگاه‌های علوم پزشکی بوده است. برای گردآوری داده‌های مورد نیاز و پاسخ‌گویی به پرسش‌های پژوهش از سه نوع پرسشنامه به شرح زیر استفاده شده است.

پرسشنامه استاندارد میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات: این پرسشنامه بر اساس مؤلفه‌های فناوری اطلاعات ساخته شده و پژوهشگران بسیاری از آن استفاده کرده‌اند. شامل 19 سوال و 4 مؤلفه شامل نوع و میزان استفاده از کامپیوتر، میزان استفاده از نرم‌افزارهای کامپیوترا، نوع و میزان استفاده از اینترنت و سرویس اینترنتی است و ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه 0.90 محاسبه شده است (۲۱). پرسشنامه محقق ساخته عملکرد آموزشی با 28 سوال و 7 مؤلفه شامل: تست بر محتوا، تدوین طرح درس، مهارت

مسایل اخلاقی آموزش در تدریس ($۳/۸۸ \pm ۰/۰۲۸$) در وضعیت مطلوب قرار دارد. اما مولفه‌های راهنمایی و مشاوره دانشجویان ($۳/۳۹ \pm ۰/۰۲۶$ ، ارزیابی کارکردهای یادگیری دانشجویان ($۳/۳۸ \pm ۰/۰۴۸$ ، مهارت ارتباطی استاد با دانشجو ($۳/۲۳ \pm ۰/۰۱۸$) در وضعیت کمتر مطلوب قرار داشت و نیز میانگین عملکرد آموزشی کل ($۳/۹۵ \pm ۰/۰۴۸$) بود. همچنین تعداد و درصد فراوانی پاسخ‌گویان به هر یک از مولفه‌های عملکرد پژوهشی نشان داد که در سه سال اخیر مولفه‌های چاپ مقاله در مجلات معتبر داخلی و خارجی، چاپ مقاله در سمینار داخلی و خارجی، چاپ کتاب، راهنمای پایان‌نامه، تقدیر نامه‌ها، اجرای طرح‌های پژوهشی در داخل و خارج کشور، داوری مقالات، مشارکت برگزاری چند همایش یا سمینار، عضو هیأت تحریریه مجله داخلی یا خارجی در وضعیت نسبتاً مطلوب و مولفه‌های فرصت‌های مطالعاتی، ثبت اختصار در وضعیت کمتر مطلوب قرار دارد. در نهایت میانگین عملکرد پژوهشی کل ($۲/۵۸ \pm ۰/۰۴۲$) بود (جدول ۱).

فراوانی مرتبه علمی مربوط به استادیار ($۶۶/۳$ درصد) و کم‌ترین مرتبه علمی مربوط به استاد ($۳/۸۴$ درصد) است. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد که با توجه به طیف سه قسمتی، میانگین مربوط به مولفه‌های میزان استفاده اعضاً هیئت علمی از کامپیوتر ($۳/۰۲۴$) در وضعیت نسبتاً مطلوب، میزان استفاده اعضاً هیئت علمی از نرم‌افزارهای کامپیوترا ($۳/۳۵ \pm ۰/۰۳۱$) در وضعیت نسبتاً مطلوب، میزان استفاده اعضاً هیئت علمی از اینترنت، استفاده اعضاً هیئت علمی از سرویس‌های اینترنتی، ($۳/۰۲ \pm ۰/۰۱۵$) در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار دارند و در کل میزان استفاده از فناوری اطلاعات در دانشگاه علوم پزشکی مازندران (استادی علوم پایه)، ($۳/۱۹ \pm ۰/۰۲۸$) در حد نسبتاً مطلوب قرار دارد. یافته‌ها نشان داد که از میان مولفه‌های عملکرد آموزشی، مولفه‌های تسلط بر محتوی تدریس ($۴/۸۶ \pm ۰/۰۲۸$)، تدوین طرح درس ($۴/۰۳۱$) در تدریس ($۴/۳۴ \pm ۰/۰۲۲$)، مدیریت کلاس ($۴/۰۷ \pm ۰/۰۳۲$)،

جدول ۱: تعداد و درصد فراوانی پاسخ‌گویان به هر یک از مولفه‌های عملکرد پژوهشی

مولفه‌های عملکرد پژوهشی					
درصد	تعداد	مولفه‌های عملکرد پژوهشی	درصد	تعداد	مولفه‌های عملکرد پژوهشی
۲۵	۱۳	اصلانداشتند	۵/۸	۳	اصلانداشتند
۱۱/۵۳	۶	۱-۲ مورد	۲۱/۱۵	۱۱	۱-۲ مقاله
۲۸/۸۵	۱۵	۳-۵ مورد	۳۶/۴۵	۱۹	۳-۴ مقاله
۹/۶۲	۵	۶-۸ مورد	۱۳/۵	۷	۵-۷ مقاله
۲۵	۱۳	بیش از ۸ مورد	۲۳/۱	۱۲	بیش از ۸ مقاله
۱۹/۲۳	۱۰	اصلانداشتند	۱۵/۳۸	۸	اصلانداشتند
۱۹/۲۳	۱۰	کمتر از ۲ مورد	۲۸/۸۴	۱۵	۱-۲ مقاله
۲۲/۷۰	۱۷	۳-۶ مورد	۳۰/۷۶	۱۶	۳-۴ مقاله
۷/۷۰	۴	۱۰ مورد	۷/۶۹	۴	۵-۷ مقاله
۲۱/۱۴	۱۱	بیش از ۱۰ مورد	۱۷/۳۳	۹	بیش از ۸ مقاله
۲۲/۰۸	۱۲	اصلانداشتند	۳/۷۰	۲	اصلانداشتند
۲۵	۱۳	۱ مورد	۲۵	۱۳	۱ مورد
۲۵	۱۳	۲ مورد	۳۵	۱۹	۲ مورد
۱۲/۴۶	۷	۳ مورد	۳۴/۵۰	۱۸	۳ مورد
۱۲/۴۶	۷	بیش از ۴ مورد	۱/۸۰	۱	۴ مورد
۳۸/۴۶	۲۰	اصلانداشتند	۳۰/۷۶	۱۶	اصلانداشتند
۲۱/۱۵	۱۱	۱ مورد	۱۹/۲۳	۱۰	۲ پایان نامه یا کمتر
۱۹/۲۳	۱۰	۲ مورد	۱۷/۲۲	۹	۳-۶ پایان نامه
۱۱/۵۴	۶	۳ مورد	۱۷/۳۱	۹	۷-۱۰ پایان نامه
۹/۶۲	۵	بیش از ۴ مورد	۱۵/۳۸	۸	بیش از ۱۰ پایان نامه
۵۹/۶۲	۳۱	اصلانداشتند	۴۰/۳۸	۲۱	اصلانداشتند
۱۹/۴۳	۱۰	۱ مورد	۲۵	۱۳	۱ مورد
۷/۶۹	۴	۲ مورد	۱۹/۲۳	۱۰	۲ مورد
۷/۶۹	۴	۳ مورد	۷/۷۰	۴	۳ مورد
۵/۷۷	۳	۴ مورد	۷/۶۹	۴	۴ مورد
۷۱/۱۰	۳۷	اصلانداشتند	۳۰/۷۷	۱۶	اصلانداشتند
۱۳/۴۶	۷	۱ مورد	۳۲/۶۹	۱۷	۱ مورد
۱۱/۵۴	۶	۲ مورد	۲۵	۱۳	۲-۳ مورد
۱/۹۵	۱	۳ مورد	۵/۷۷	۳	۴-۵ مورد
۱/۹۵	۱	۴ مورد	۵/۷۷	۳	بیش از ۶ مورد

بالا مقدار t فقط در متغیر میزان استفاده از اینترنت با ضریب $B = 0.184$ معنی دار و سه مولفه کامپیوتر، نرمافزارهای کامپیوتری و سرویس‌های اینترنتی، پیش‌بینی کننده عملکرد آموزشی اعضای هیئت علمی نبودند. همچنین هیچ‌یک از مولفه‌های میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، پیش‌بینی کننده عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی نبودند.

جدول ۲: نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیری عملکرد آموزشی اعضای هیئت علمی و مولفه‌های میزان

استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات

متغیر پیش بین	MR **	RS *	F	P	ضریب رگرسیون
میزان استفاده از اینترنت	۰/۲۴۶	۰/۰۶۱	۵/۰۲۳	۰/۰۲۸	$B = 0.184$
					$T = 2/241$

ضریب همبستگی چندگانه بین متغیر پیش بین و ملاک: *** ضریب تبیین: **

جدول ۳: بررسی تفاوت میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات اعضای هیئت علمی بر حسب متغیرهای سن، سابقه تدریس، مرتبه، جنسیت

متغیرهای فردی	استفاده از کامپیوتر				
	نرمافزارهای کامپیوتری	اینترنت	سرمایه اینترنتی	درجه آزادی	سن
مرتبه	۴	۴	۴	۴	F آماره
	۰/۶۷۲	۱/۵۴۱	۲/۹۲۰	۴/۱۷۲	سن
	۰/۶۱۳	۰/۱۹۹	۰/۰۲۷*	۰/۰۰۴**	معنی داری
تحصیلات	۳	۳	۳	۳	درجه آزادی
	۰/۴۲۹	۰/۶۶۶	۱/۶۴۷	۲/۹۳۱	F آماره
	۰/۷۳۳	۰/۵۷۵	۰/۱۸۶	۰/۰۳۹*	معنی داری
سابقه تدریس	۲	۲	۲	۲	درجه آزادی
	۰/۱۱۰	۰/۰۵۱	۰/۳۲۴	۰/۰۱۲	F آماره
	۰/۸۹۶	۰/۹۵۱	۰/۷۱۱	۰/۹۸۸	معنی داری
آزمون t	۴	۴	۴	۴	درجه آزادی
	۰/۷۷۷	۲/۴۳۲	۰/۳۱۷	۱/۰۰۹	F آماره
	۰/۵۴۳	۰/۰۵*	۰/۸۶۶	۰/۴۰۸	معنی داری
جنسیت	-۰/۰۱	۰/۹۴۹	۰/۱۲۶	۰/۹۸	t آماره
	۰/۹۹۲	۰/۳۴۶	۰/۹	۰/۳۳۰	معنی داری

** $P < 0.001$ * $P < 0.05$

مشاهده نشد. همه گروههای سنی به جز گروه سنی ۵۰ سال به بالا، از نرمافزارهای کامپیوتری استفاده می‌کردند. بین گروههای سنی دیگر در استفاده از نرمافزارهای کامپیوتری تفاوت معنی داری مشاهده نشد. همچنین نتایج نشان داد که بین استفاده از کامپیوتر براساس مرتبه علمی اعضای هیئت علمی تفاوت معنی داری وجود دارد و در سایر مولفه‌های استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات از این متغیر تفاوت معناداری مشاهده نشد. آزمون LSD نشان داد که هر سه گروه استاد، استادیار، دانشیار بیشتر از مربی از کامپیوتر استفاده می‌کنند. ولی بین گروههای دیگر در استفاده از

جدول شماره دو نشان می‌دهد که مقدار ضریب همبستگی چندگانه محاسبه شده بین متغیر پیش بین وارد شده به مدل و متغیر ملاک برابر 0.246 ، مقدار ضریب تبیین برابر با 0.061 یعنی $6/1$ درصد از تغییرات متغیر ملاک توسط متغیر وارد شده به مدل تبیین می‌شود. نتایج نشان داد که F بدست آمده در سطح $0.05 < P < 0.23$ معنی دار است. با توجه به مقادیر

ساختار مناسب با چندین مرکز تحقیقاتی مصوب و مرکز رشد فناوری سلامت و امکانات راه اندازی شرکتهای دانش بنیان، با سیاستگذاری مستلزم و توجه بیشتر قابل ارتقاء می‌باشد. در این راستا اطلاع‌رسانی مناسب به اعضای هیات علمی در خصوص آشنایی با این بسترهای و همچنین برگزاری دوره‌های آموزشی خلاقیت و توانواری ضروری به نظر می‌رسد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که تنها مولفه میزان استفاده از اینترنت، پیش‌بینی کننده‌ی کارکرد آموزشی اعضای هیئت علمی بوده است. این یافته‌ها با نتایج مطالعه Mahdiouن همخوانی دارد (۱۴)، اما هیچکدام از مولفه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات پیش‌بینی کننده برای ارزیابی کارکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی نبودند؛ این یافته‌ها با نتایج Oluchi Jannet همخوانی دارد (۲۰). به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات اعم از کاربرد نرم‌افزارهای کامپیوتری به ویژه نرم‌افزارهای پایگاه داده‌ها، ارایه و پردازشگرهای طراحی صفحات وب و دیگر نرم‌افزارها و همچنین استفاده از اینترنت و سرویس‌های مختلف اینترنتی اعم از امکانات برگزاری کنفرانس‌های آموزشی و آموزش مجازی و سایر سرویس‌ها به ویژه در عصر امروز که دانشگاه‌های مجازی شکل و توسعه آموزش مجازی در سرلوحه برنامه‌های تحولی توسعه آموزش عالی قرار گرفته است که موجب بهینه نمودن کیفیت آموزشی می‌گردد و می‌توان گفت امروزه این مسئله فقط یک انتخاب نیست، بلکه ضرورت است. چرا که ورود فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی جدید به عرصه آموزش ماهیت فرایند یاددهی- یادگیری دانشگاه‌ها را تغییرداده است و دانشگاه‌ها در سیر تحول از جامعه صنعتی به جامعه اطلاعاتی نقش تعیین کننده‌ای داشته‌اند و به دلیل نقش مهمی که در تولید و اشاعه دانش و اطلاعات دارند، از حوزه‌هایی هستند که به شدت تحت تأثیر فناوری اطلاعات قرار گرفته‌اند (۲۴).

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین استفاده از کامپیوتر براساس مرتبه علمی اعضای هیئت علمی تفاوت معنی‌داری وجود دارد و در سایر مولفه‌های استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات از این متغیر تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. به طوری که هر سه گروه استادیار، دانشیار بیشتر از مرتبی از کامپیوتر استفاده و در بین گروه‌های دیگر در تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. این نتایج با یافته‌های مهدیون و همکاران مطابقت دارد (۱۴). به نظر می‌رسد اعضای هیئت علمی با مرتبه استادیار، دانشیار به دلیل فعالیت‌های علمی - پژوهشی بیشتر از مرتبی از کامپیوتر استفاده می‌کنند.

کامپیوتر تفاوت معنی‌داری وجود نداشت. بین سابقه تدریس و استفاده از اینترنت تفاوت معنی‌داری مشاهده شد و سایر مولفه‌های استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات از این متغیر تاثیر نپذیرفته است. همچنین نتایج نشان داد که میزان استفاده از اینترنت بین افراد با سابقه ۶-۱۰ سال بیشتر از افراد با سابقه بالاتر است. آزمون t نشان داد که بین جنسیت و میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات اعضای هیئت علمی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد (جدول ۳).

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که عملکرد آموزشی در گروه علوم پایه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در حد مطلوب قرار دارد؛ این در حالی است که میزان استفاده از فناوری اطلاعات در حد نسبتاً مطلوب بود. این نتایج با یافته Nami همخوانی دارد (۱۰). از آنجایی که فناوری بر رسالت مراکز آموزش عالی در تمامی ابعاد به ویژه دو بعد آموزشی و پژوهشی تاثیر فراوان دارد (۲۳). توجه به نقش آموزش و ترغیب اساتید در به کارگیری فناوری اطلاعات مطرح می‌گردد. با این وجود، علی‌رغم مطلوب بودن کارکرد آموزشی، مولفه‌های راهنمایی و مشاوره دانشجویان، ارزیابی کارکرد یادگیری دانشجویان و مهارت ارتباطی استاد با دانشجو در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار دارد. این وضعیت می‌تواند به علت عدم اتخاذ رویکردهای نوین آموزشی و یا اکتفا به دانش و تخصص موضوعی توسط اعضای هیأت علمی باشد. هر سه موارد ذکر شده که در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار داشته و با مهارت‌های ارتباطی و روابط انسانی مرتبط هستند و این نشان دهنده آن است که برای ارتقای کارکرد آموزشی اعضای هیأت علمی، علاوه بر برگزاری دوره‌های آموزشی برای آن‌ها، آشنایی با روش‌های نوین آموزشی، آموزش مهارت‌های ارتباطی نیز الزامی است؛ همچنین طراحی برنامه‌هایی برای پیوند بیشتر اعضای هیأت علمی و دانشجویان را نیز می‌توان در دستور کار قرار داد.

نتایج حاکی از آن بود که ارزیابی عملکرد پژوهشی در گروه علوم پایه دانشکده علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در حد نسبتاً مطلوب قرار دارد. همچنین به غیر از مولفه‌های فرصت‌های مطالعاتی و ثبت اختراع، تمام مولفه‌های ارزیابی عملکرد پژوهشی در این گروه در حد نسبتاً مطلوب بود. این یافته با زیر ساخت‌های مناسب موجود در دانشگاه علوم پزشکی به ویژه اجرایی شدن بسته بین‌المللی‌سازی علوم پزشکی و از طرفی معاونت پژوهشی با

استاید در دانشگاه برای استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات بوجود آورده است.

از آنجایی که براساس تحقیقات انجام شده، هر چه میزان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات بیشتر باشد، فعالیتهای آموزشی و پژوهشی اعضای هیئت علمی بیشتر و بهروزتر می‌شود (۱۵، ۱۳-۱۰) و همچنین تربیت نیروی متخصص برای نسل آینده مستلزم وجود کادر قوی و توانمند هیأت علمی در دانشگاه‌هایی است که هم در امر آموزش و هم در امر پژوهش دارای دانش، بینش و تبحر لازم باشند و اعتبار و شهرت مؤسسات آموزش عالی به اعتبار و کارآیی هیأت علمی آن‌ها بستگی دارد (۲۶). به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات در عملکرد های آموزشی و پژوهشی، با توجه به وجود بستر مناسب در دانشگاه‌های علوم پزشکی هم از لحاظ نرم‌افزاری و منابع انسانی متخصص و آیین نامه‌ها و اسناد بالادستی و هم زیر ساخت‌های سخت افزاری از جمله تجهیزات و فضاهای فیزیکی مورد نیاز که در اثر کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات به سهولت قابل ارتقاء و انتقال خواهد بود، ضروری است. از جمله محدودیت‌های این پژوهش عدم وجود ابزار استاندارد جهت سنجش عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی بود. براساس نتایج پژوهش پیشنهادی گردد دانشگاه‌ها با اجرای برنامه‌های توامندسازی و تقویت بنیه‌های حرفه‌ای استاید، آشناسازی بیشتر اعضای هیئت علمی با فناوری‌های نوین علوم پزشکی از طریق مراکز رشد فناوری سلامت، شناسایی علوم نوین و نقشه علمی روز دنیا و نیازهای جامعه به این علوم و اعظام اعضای هیات علمی برای کسب دانش روز در قالب فرصت‌های مطالعاتی و درنظر گرفتن امتیازات ویژه در آیین‌نامه ارتقاء مورد تاکید قرار دهند.

قدرتانی

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند تا از کلیه اعضای هیات علمی گروه‌های آموزشی علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی مازندران که در این مطالعه همکاری نموده‌اند، تقدیر و تشکر به عمل آورند.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که از میان مولفه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، به جز مولفه استفاده از کامپیوتر و نرم‌افزارهای کامپیوتری در بقیه مولفه‌ها تفاوت معنی‌داری با متغیر سن وجود ندارد. این نتایج با یافته‌های Mahdiouon همسو است (۱۴). این تفاوت می‌تواند ناشی از آشنایی بیشتر استاید جوان‌تر با فناوری‌های نوین از جمله فناوری اطلاعات و ارتباطات و انگیزه بالاتر آنان برای ارتقاء باشد.

در پژوهش حاضر نتایج نشان داد که بین سابقه تدریس و استفاده از اینترنت تفاوت معنی‌داری وجود دارد، به‌طوری‌که افراد با سابقه ۶-۱۰ سال، بیشتر از افراد با سابقه بالاتر از اینترنت استفاده می‌کنند. به‌نظر می‌رسد تغییرات پرستاب فناوری در عصر حاضر موجب انگیزه بالاتر و الزامی برای آشنایی بیشتر استاید با فناوری‌های روزآمد از جمله فناوری اطلاعات و ارتباطات گردیده است.

میزان استفاده نسبتاً مطلوب از فناوری اطلاعات و ارتباطات توسط استاید گروه علوم پایه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران را تا حدودی نیز می‌توان به درگیر بودن استاید با آموزش‌های عملی و صرف وقت بسیار در مراکز آموزشی درمانی، آزمایشگاه‌ها و اغلب به صورت تمام وقت دانست که فرصت کافی برای مشارکت آنان در دوره‌های آموزشی و به کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات جدید را نمی‌دهد. البته این مسئله می‌تواند ناشی از ماهیت آموزش پزشکی باشد چرا که درصد بالایی از آموزش‌ها در دانشگاه به صورت عملی و حضور در آزمایشگاه‌ها و مراکز بالینی است که با فناوری اطلاعات و ارتباطات کمتر قابل ارائه است، از این رو تنها بخشی از آموزش‌ها را می‌توان با استفاده از این فناوری‌ها ارائه نمود. یافته‌های پژوهش Zaman نیز نشان داد که موانع سازمانی، مدیریتی، آموزشی و امکانات مالی و تجهیزاتی از موثرترین عوامل در فرآیند پذیرش فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش عالی می‌باشند (۲۵) که همسو با یافته‌های مطالعه حاضر است. در این راستا اخیراً با شکل‌گیری دانشگاه علوم پزشکی مجازی در کشور و همچنین ابلاغ برنامه‌هایی مبنی بر توسعه‌ی آموزش مجازی به دانشگاه‌ها و آیین‌نامه‌های ترکیبی، الزام و مشوق‌هایی برای

References

1. Lagzian M, Yaghma S. [Empirical Study of the Factors Affecting Customers Adoption of E-banking Services]. Knowledge and Development 2012; 17 (34): 146- 69. [Persian]
2. Pooramini Z, Bashokouh M, Forouzande S, Bashokouh H. [Investigating the effect of applying information technology on formal and informal learning: The case of Isfahani high school managers and principals]. Journal of School Psychology 2019; 7 (4): 40- 54. [Persian]

3. Turab N, Khosi D, Marshall S. Quality management in course development and delivery at the University of the West Indies Distance Education Centre. *Quality Assurance in Edu* 2009; 17 (3): 264- 280.
4. Hafkin N, Taggart N. Gender information technology and developing countries: An analytic study. Office of Women in Development Bureau for Global Programs, Field Support and Research. United States Agency for International Development; 2001.
5. Bindu CN. Impact of ICT on Teaching and Learning: A Literature Review. *International Journal of Management and Commerce Innovations* 2016; 4 (1):24- 31.
6. Yusuf M. Information and communication technology and education: Analyzing the Nigerian national policy for information technology. *International Education Journal* 2005; 6 (3): 321.
7. Soleimani S, Mosavi SY, Parirokh M. [The Relationship between Acceptance and Usage of Information and Communication Technology and Educational and Research Performance of Faculty Members of Ferdowsi University of Mashhad in 2008-2009]. *Iranian Journal of Information Processing and Management* 2011; 26 (4): 781- 801. [Persian]
8. Bazargan Harandi A, Hoseiny Shavon A, Mahdiouon R. [Investigation the Relationship between ICT Utilization and Academic Performance of Faculty Members of Faculty of Psychology and Education of University Of Tehran]. *Journal of Academic librarianship and Information Research* 2012; 46(2): 13-30. [Persian]
9. Sampson Jr JP, Driscoll MP, Foulk DF, Carroll PS. Successful Faculty Performance in Teaching, Research and Original Creative Work, and Service. Florida State University 2010.
10. Nami K, Bazargan A, Naderi A. [The relationship between faculty use of IT and their quality of teaching -learning]. *IRPHE* 2014; 20 (1) :1-18. [Persian]
11. Azizi, N. [A Study of Ways to Improve Research Performance of Humanities Faculty Members]. *Strategy for Culture* 2013; 6(21): 7-33. [Persian]
12. Glu_sac D, Makitan V, Karuovi C, Radosav D , Milanov D. Adolescents' informal computer usage and their expectations of ICT in teaching e Case study: Serbia. *Computers & Education* 2015; 81: 133- 142.
13. Adedokun-Shittu N, Kehinde Shittu A. Assessing the impacts of ICT deployment in teaching and learning in higher education. *Journal of Applied Research in Higher Education* 2015; 7 (2): 180- 193.
14. Mahdion R, Zavar T, Ghasemzadeh A, Navehkesh F, Shakeri Siahkamari S. [The Role of Information and Communication Technologies in Educational and Research Performance of Faculty Members]. *Educational Measurement and Evaluation Studies* 2016; 6 (13):133-156. [Persian]
15. Vakili Mofrad H. [The study of the use of information technology by cardiologists of Iran, Tehran and Shahid Beheshti medical and health services universities][dissertation].Hamedan University of Medical Sciences; 2005. [Persian]
16. Cohen J. Computer mediated communication and publication productivity among faculty in association of Jesuit colleges and universities (AJCU) institutions. *Internet research* 1996; 6(2 /3): 41- 63.
17. Kirkup G, Kirkwood A. Information and communications technologies (ICT) in Higher Education teaching a tale of gradualism rather than revolution. *Learning Media and Technology* 2005; 30 (2): 185- 199.
18. Al Ansari H. Internet use by the faculty members of Kuwait University. *The Electronic Library* 2006; 24 (6): 791- 803.
19. Pooratashi M, Mokhtarni M. [A Study of Factors Influencing Entrepreneurship of Agricultural Graduates from viewpoint of Faculty Members of University College of Agriculture and Natural

- Resources, University of Tehran]. Iranian Journal of Agricultural Economics and Development Research, 2009; 40(2):115-122. [Persian]
20. Jannet AO, Modebelu MN. Academic staff challenges to effective utilization of information and communication technology (ICT) in teaching/learning of agricultural education. Academic Journal of Interdisciplinary Studies 2013; 2(7):77-84.
21. Siamian H, Balaghafari A, Aligolbandi K, Bagheri M, Shahrabi A, Khademloo M, et al . [Skill, Attitude and Use of Computer and Internet in Scholarly Works and Educational Affairs by Faculty Members of Mazandaran Universities of Medical Sciences]. Health Information Management 2010; 6 (2): 133- 140. [Persian]
22. Bazargan A, Hejazy J, Ishaghi F.[Process of internal evaluation implementation within the university educational department (A Practical Guide)].1st ed Tehran, Doran Publisher; 2007. [Persian]
23. Ng W, Fergusson J. Technology- Enhanced Science Partnership Initiative: Impact on Secondary Science Teachers. Research in Science Education 2019; 49 (1): 219- 42.
24. Moghimi Firozabad M. Check the status of the use of ICT in universities and higher education institutions from the perspective of managers, research universities and educational institutions in Qom].Sciences and Techniques of Information Management 2017; 3 (2): 28- 48. [Persian]
25. Zaman BE, Abedini A, Soleymani N, Amini N. Investigating the Challenges for Adopting and Implementing of Information and Communication Technologies (ICT) by Isfahan High Schools Teachers: Based On the Model of Barriers in ICT Usage. Information Sciences & Technology 2012; 27 (1): 537- 553.
26. Mohammadi F.The Effect of Evaluating the Performance of Faculty Members through Intelligent Informational System Result on Improving Their Performance. Information and Communication Technology in Educational Sciences 2010; 1 (1): 5- 22.

Status of using Information and Communication Technology (ICT) and Its Effect on Faculty Members' Performance

Taghvaei Yazdi M¹, Golafshani A², Aghamirzaee Mahali T³, Aghatabar Rodbari J⁴, Uosefi Saeed Abadi R^{5*}

Received: 2018/12/03

Accepted: 2019/07/27

Abstract

Introduction: Effective using of information and communication technology (ICT) by considering the globalization process and information revolution is the most important priorities in higher education. This research was conducted to investigate the Status of the using Information and Communication Technology (ICT) and Its Effect on Faculty Members' Performance.

Method: this descriptive-survey study was done (1395- 1396) on 52 faculty members of Mazandaran University of Medical Sciences participated in the study by census method. Data were collected using an IT standardized and researcher-made questionnaires for evaluating educational and research performance. Validity of the questionnaires was calculated using content validity and reliability through Cronbach's alpha of 0.89, 0.82, respectively. In order to analyzing data, regression analysis test, T- test, One-Way ANOVA and SPSS were used.

Result: The results of this study showed that the average use of information technology and research performance was relatively favorable, (3.19 ± 0.028 ; 2.58 ± 0.042), respectively and the mean of educational performance was favorable (3.95 ± 0.048). From information technology components, only Internet usage component was able to predict 6.1% of the educational performance of faculty members. None of the components was able to predict the scientific function of faculty members. There was a significant difference in using of information technology by faculty members according to rank, age, teaching experience.

Conclusion: The existence of a suitable IT software and hardware, including virtual training developmental package to apply effective IT, requires fundamental steps in ICT using in educational and research activities by faculty members at this university.

Keywords: Information Technology, Educational activities, research activities, Faculty

Corresponding author: Uosefi Saeed Abadi R, Department of Education, faculty of human sciences, Islamic Azad University, Sari Branch, Sari, Iran Branchruosefi@yahoo.com

Taghvaei Yazdi M, Department of Education, faculty of human sciences, Islamic Azad University, Sari Branch, Sari, Iran

Golafshani A, Ph.D. Student, Department of Education, faculty of human sciences, Islamic Azad University, Sari Branch, Sari, Iran
Aghamirzaee Mahali T, Ph.D. Student, Department of Education, faculty of human sciences, Islamic Azad University, Sari Branch, Sari, Iran

Aghatabar Rodbari J, Ph.D. student, Department of Education, faculty of human sciences, Islamic Azad University, Sari Branch, Sari, Iran